

Asia: VN/23407/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Aikuiskoulutustuen lakkauttaminen vaikuttaa merkittävästi saamen kielisen henkilöstön saatavuuteen. Sillä on välilliset vaikutukset saamen kieliseen opetukseen, saamen kielten opetuksen järjestämiseen ja saamen kielisten palveluiden kehittämiseen ja turvaamiseen. Näin ollen saamelaisten ja saamenkielisten mahdollisuus opiskeluun on varmistettava jollakin tavoin aikuiskoulutustuen korvaavaa järjestelmää kehitettäessä.

Saamelaisalueen näkökulmasta on tärkeää varmistaa työvoiman, erityisesti saamenkielisen työvoiman saatavuus (inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kielet). Jatkuvan oppimisen turvaaminen on siis saamelaisalueen näkökulmasta ensisijaisen tärkeää. Alueen tarpeisiin nähden työvoimaa ja varsinkin saamenkielistä työvoimaa ei ole nykytilanteessakaan riittävästi ja lähitulevaisuuden eläköitymisten myötä alue menettää etenkin saamen kieltä osaavia työntekijöitä suuret määrät. Näin ollen saamenkielten opiskelutarve lisääntyy entisestään.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelijoista noin 70-80 % on aikuisia. Paitsi, että paikallisilla on koulutustarpeita, tullaan alueelle myös muualta ja tällöin uudelleen kouluttautuminen tai saamen kielen haltuunotto on relevanttia. On tärkeää, että jatkossakin turvataan aikuisten opiskelumahdollisuudet saamelaisalueella, mutta myös saamen kielisten opiskelu eri aloille esimerkiksi korkeakouluissa. Toisen asteen lisäksi alue tarvitsee korkeakoulutettua väestöä, erityisesti kasvatustarve- ja koulutusalan tehtäviin sekä sosiaali- ja terveysaloille.

Ks. OKM:n Saamen kielten ja saamenkielisen opetuksen kehittämistyöryhmän raportti (2021), jossa kuvataan saamen kielten ja kulttuurin opetuksen kannalta keskeisimmät kehittämistarpeet. Raportista käy ilmi haasteiden lisäksi ratkaisuehdotukset ja yksi keskeinen ratkaisu on kouluttaminen niin kielissä kuin kulttuurissa, mutta myös aloille, joilla saamen kielisen työvoiman tarve on suurin.

Rasmus-Moilanen Eeva-Liisa
Saamelaisalueen koulutuskeskus